

**ปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2***

**SOMES FACTORS AFFECTING TO LIFE SKILLS OF MATHAYOMSUKSA V STUDENTS
IN THE SECONDARY EDUCATION SERVICE OFFICE AREA II**

ศศิวิมล เกลียวทอง**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์และค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อัตมโนทัศน์ ลักษณะมุ่งอนาคต การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย สัมพันธภาพภายในครอบครัว การสนับสนุนทางสังคม สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ที่ส่งผลต่อทักษะชีวิต กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำนวน 786 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบสองขั้นตอน (Two-Stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบสอบถามทักษะชีวิต แบบสอบถามอัตมโนทัศน์ แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย แบบสอบถามสัมพันธภาพในครอบครัว แบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคม แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู และแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .927 .771 .877 .901 .919 .893 .797 และ .887 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression: MR)

ผลการศึกษาพบว่า

1. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัย ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อัตมโนทัศน์ลักษณะมุ่งอนาคต การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย สัมพันธภาพในครอบครัว การสนับสนุนทางสังคมสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน กับทักษะชีวิต มีค่าเท่ากับ .706 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และกำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยกับทักษะชีวิตมีค่าเท่ากับ 0.498 ซึ่งแสดงว่าตัวแปรปัจจัยทั้ง 8 ตัวแปรร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของทักษะชีวิตได้ร้อยละ 49.80

2. ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อัตมโนทัศน์ ลักษณะมุ่งอนาคต การสนับสนุนทางสังคม และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ส่งผลทางบวกต่อทักษะชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัจจัยด้าน การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย สัมพันธภาพ

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของปริญญาานิพนธ์ระดับปริญญาโทฉบับที่ ๒ เรื่อง ปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 สาขาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยมีอาจารย์ ดร.วิไลลักษณ์ สังกา และอาจารย์ ดร.ณิศา เขยชุม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์

** นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ในครอบครัว สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูส่งผลต่อทักษะชีวิต(Y) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐาน พบว่า ปัจจัยด้านลักษณะมุ่งอนาคตส่งผลทางบวก ต่อทักษะชีวิตมากที่สุด โดยมีค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ .316 รองลงมาคือปัจจัยด้านอัตมโนทัศน์ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน การสนับสนุนทางสังคม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพในครอบครัว ซึ่งมีค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ 0.207, 0.195, 0.090, 0.068, 0.057, 0.056 และ -0.029 ตามลำดับ

Abstract

The purposes of this research were to study the relationship between some factors and life skills and to study the beta weight of factors contributed to life skills. The sample comprised of 786 mathayomsuksa V students in the Secondary Education Service Office Area II that was selected by using the two-stage random sampling. The instruments used in the research were the questionnaire consisted of life skills, achievement, self-concept, future orientation, democratic parental style, witnessed an inside family, social support, witnessed between students and teacher and witnessed between students and friend (5-rating scale). The reliability of instruments were .927, .771, .877, .901, .919, .893, .797 and .887 respectively. The data were analyzed by multiple correlation and multiple regression analysis.

The result of research were as follows:

1. The multiple correlation coefficient between achievement, self-concept, future orientation, democratic parental style, witnessed an inside family, social support, witnessed between students and teacher and witnessed between students and friend were .701 which were statistically significance at .01 level. All factors explained variance of life skills at 49.80 percentage.

2. Achievement, self-concept, future orientation, social support, and witnessed between students and friend were positive contributed to life skills statistically significance at .01 level The most beta weight future orientation which contributed to life skills were aqualed .316 and the beta weight of another factors which contributed to life skills were 0.207, 0.195, 0.090, 0.068, 0.057, 0.056 and -0.029 and democratic parental style, witnessed an inside family, witnessed between students and teacher were not contributed to life skills.

ภูมิหลัง

สภาพสังคมในทศวรรษใหม่ เป็นยุคของความเร็วและความล้ำสมัยของเทคโนโลยีการสื่อสาร ความหลากหลายทางเชื้อชาติ วัฒนธรรม การหล่อหลอมรวมความคิดและความเชื่อของกลุ่มคนที่บุคคล ในสังคมจะต้องตั้งรับการมีวิถีชีวิตยุคใหม่อย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างมากนี้ ได้ส่งผลกระทบต่อเด็กวัยเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554 : 1) โดยเฉพาะเมื่อเด็กเข้าสู่วัยรุ่น ควรได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิดเนื่องจากเป็นช่วงที่ต้องปรับตัวไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่จึงความขัดแย้งและมีลักษณะวิกฤติมากกว่าช่วงอื่นๆ เนื่องจากมีภาวะอารมณ์แปรปรวนสูง วุฒิภาวะทางอารมณ์ยังไม่สมบูรณ์มีความสับสนในการวางบทบาทของตนเองในสังคมขาดทักษะและประสบการณ์ในการเผชิญปัญหา ประกอบกับการขาดแรงสนับสนุนที่เหมาะสมจากสังคม อาจทำให้ วัยรุ่นมีปัญหาสุขภาพจิต ปัญหาความรุนแรง ปัญหาเด็กติดเกม ปัญหายาเสพติด ปัญหาทางเพศ ฯลฯ อีกทั้งเป็นวัยที่ให้ความสำคัญกับเพื่อนมาก ทำให้เกิดพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนต่างๆ ได้ง่าย เมื่ออยู่ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ทำให้เกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาต่างๆ รวมถึงถูกกดดันจากความคาดหวังของผู้ปกครอง เกี่ยวกับการศึกษาต่อ ก่อให้เกิดปัญหาภายในครอบครัวซึ่งถือว่าเป็นสถาบันที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเยาวชน (ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์; และคณะ. 2538: 2) สภาวะคับขันเช่นนี้ หากวัยรุ่นได้ฝึกทักษะในการประเมินศักยภาพของตนเองจนเกิดความชำนาญย่อมสามารถประเมินศักยภาพของตนเองได้อย่างเหมาะสม ตระหนักข้อดี ข้อด้อยของตนเอง เข้าใจ ความต้องการ ความแตกต่างของบุคคล สามารถจัดการกับปัญหา และวิเคราะห์ทางเลือกนำไปสู่การตัดสินใจ ได้อย่างถูกต้อง สามารถแสดงความคิดเห็น ความปรารถนา รู้จักรักษาสีทธิของตนเองโดยรักษาสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่นไว้ได้ สามารถจัดการกับอารมณ์และความเครียดได้อย่างเหมาะสม (วนิดา ขาวมงคล เอกแสงศรี. 2546: 11)

ดังนั้น จึงควรส่งเสริมให้เด็กมีทักษะชีวิต เนื่องจากเป็นทักษะที่ทำให้คนรู้จักดูแลตนเอง ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์และจิตใจ ซึ่งจะส่งผลให้คนมีสภาพการดำรงชีวิตที่มีความสุขและ สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมโดยไม่เป็นภาระของสังคม จึงได้นำไปใช้เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนในสังคมไทยและสังคมโลก ทั้งนี้ก็เพื่อให้คนเกิดการพัฒนาตนเองโดยใช้ความคิด การปรับตัว การตัดสินใจ การสื่อสาร การจัดการกับอารมณ์และความเครียด ในการแก้ไขปัญหาให้กับตนเองได้อย่างฉลาดด้วยเหตุนี้ ทักษะชีวิตจึงประกอบด้วยทักษะต่างๆ ที่ส่งผลให้คนฉลาดรู้ ฉลาดเลือกและฉลาดปฏิบัติ รวมทั้งการรู้จักยับยั้งชั่งใจ บุคคลที่มีทักษะชีวิตจะเป็นคนที่มีเหตุผล รู้จักเลือกการดำรงชีวิตที่เหมาะสม สังคมบุคคลที่มีทักษะชีวิต จะส่งผลให้สังคมเป็นสังคมที่มีความสุขอย่างยั่งยืน (นพัสวินทร์ มูลทาทอง. 2555: 23-24) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 จึงมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการจัดการเรียนรู้ ที่จะช่วยให้ผู้เรียน เกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ คือ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ซึ่งความสามารถในการใช้ชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันการเรียนรู้ด้วยตัวเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการกับปัญหาและความ

ขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2553: 1) จึงนับว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ระบบการศึกษาจะต้องช่วยสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเยาวชน เพื่อให้เยาวชนสามารถเผชิญปัญหาและสภาวะการณ์ต่างๆ รอบตัวได้และภูมิคุ้มกันเหล่านี้ย่อมเป็นพื้นฐานสำคัญของเยาวชน ในการสร้างครอบครัวที่มีคุณภาพในอนาคตต่อไป (ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์ ; และคณะ. 2538: 2)

การพัฒนาทักษะชีวิตต้องเริ่มต้นตั้งแต่แรกเกิด จนตลอดชีวิตความเป็นมนุษย์ เพื่อบรรลุจุดประสงค์ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ที่ได้รับการพัฒนาทั้งด้านความรู้ และความสามารถในการใช้ชีวิตให้ประสบความสำเร็จก้าวหน้า ความสำเร็จทั้งในหน้าที่การงานและด้านชีวิตส่วนตัว (วนิดา ขาวมงคล เอกแสงสี. 2546: 31) การวัดผลสัมฤทธิ์จึงเป็นการตรวจสอบระดับความสามารถของบุคคลว่าเรียนรู้แล้วเท่าไร มีความสามารถชนิดใด(ไพศาล หวังพานิช. 2526: 89)และยังบอกถึงขนาดของความสำเร็จที่ได้จากการทำงานที่ต้องอาศัยความสามารถทางร่างกายและสมอง (ดวงกมล พรหมชัย. 2553: 18; อ้างอิงจาก Eysenck. 1981) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่กล่าวถึง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะชีวิต (ณัญญา ผาดจันทิก. 2545: 79; สรนนท์ สุพรรณรัตนรัฐ. 2546: 74; ภวิกา กลับประสิทธิ์. 2547: 62) เพราะนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีแล้วจะทำให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง มั่นใจกล้าแสดงออกและเป็นที่ยอมรับของสังคมจึงได้รับการสนับสนุนในการทำกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนมีการพัฒนาทักษะต่างๆ ดีขึ้น (อรพินทร์ ชูชม และอัจฉรา สุขารมย์. 2532: 1)

มนุษย์คือบุคคลที่มีความรู้สึกรู้จักคิดและรู้จักพัฒนา โดยถือว่าการระวางตนเป็นพื้นฐานของภาพพจน์หรืออัตมโนทัศน์ เมื่อมนุษย์มีการพัฒนารูปแบบของพฤติกรรมอัตมโนทัศน์จะช่วยจัดระบบพฤติกรรมและวิธีการต่อสู้เพื่อดำรงชีวิต ถึงแม้การเปลี่ยนแปลงใดๆ เกิดขึ้นก็สามารถปรับตัวจากประสบการณ์ที่ตนมีให้มองเห็นบนรากฐานของความเป็นจริง(กาญจนา นัยทรัพย์. 2555: 8; อ้างอิงจาก Roger. 1951: 136) เพอร์ก็ เชื่อว่าความรู้เกี่ยวกับตนเองของเด็กหรืออัตมโนทัศน์ เป็นแรงผลักดันเบื้องต้นทำให้เด็กพยายามทำงานให้บรรลุเป้าหมาย(รัญจวน คำวชิรพิทักษ์. 2539: 181-182; อ้างอิงจาก Purkey. 1970) ผู้ที่มีอัตมโนทัศน์ที่ดีย่อมส่งผลให้สามารถปรับตัวได้ดี ไม่ว่าอยู่ในสถานการณ์ใดๆ ก็ สามารถปรับตัวให้แสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมกับสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมซึ่งสอดคล้องกับลักษณะผู้ที่มีทักษะชีวิต (ทัชชกร นาคประเสริฐ. 2554: 56)

แบนดูรา(กรภัทร วรเชษฐ์. 2548: 23; อ้างอิงจาก Bandura. 1977: 81-82) กล่าวถึงความสำเร็จในการทำงานของบุคคล เกิดจากความคาดหวังในอนาคตเกี่ยวกับการประสบความสำเร็จของตน การได้เห็นประสบการณ์ของผู้อื่น เช่นเดียวกับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความต้องการความสำเร็จในการศึกษา มีเป้าหมายในชีวิต มีการวางแผนเพื่ออนาคต มีความเพียรพยายามเพื่อประสบความสำเร็จในชีวิต ซึ่งเป็นลักษณะของผู้ที่มีการมุ่งอนาคต(จุฑามาศ ชื่นจิตร. 2550: 11) จึงทำให้

นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูง ส่งผลให้มีทักษะชีวิตในด้านต่างๆ สูงขึ้นด้วย (ปัทมา วรรณลักษณ์. 2550: 96)

นอกจากนี้ การที่นักเรียนจะมีการประสบความสำเร็จได้นั้นต้องอาศัยการส่งเสริมจากบุคคลที่อยู่ใกล้ตัวนักเรียนที่สุด ก็คือสถาบันครอบครัว ที่ช่วยในการขัดเกลา สั่งสอน ซึ่งมีการแสดงออกอยู่หลายแบบแต่การปฏิบัติให้นักเรียนรู้สึกถึงความใส่ใจ ได้รับความยุติธรรม ไม่ตามใจหรือเข้มงวดจนเกินไป ได้รับความรัก ความอบอุ่น มีเหตุผล ยอมรับความสามารถและความคิดเห็นของนักเรียน และพร้อมที่จะให้อิสระในการตัดสินใจหรือแก้ปัญหาด้วยตนเอง เป็นลักษณะของบทบาทของผู้ปกครองที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (สมาพร ภัทรพงศ์กิจ. 2551: 15; อ้างอิงจาก Rogers. 1972) สอดคล้องกับงานวิจัยที่พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยส่งผลต่อทักษะชีวิต(ดวงกมล พรหมชัย. 2553: 114)

ครอบครัวเปรียบเสมือนเป็นระบบหนึ่งซึ่งประกอบไปด้วยสมาชิกมาอยู่ด้วยกัน มีสัมพันธภาพเกิดขึ้นระหว่างสมาชิกด้วยกันเอง สมาชิกประกอบด้วย พ่อแม่และลูกเป็นส่วนใหญ่และเชื่อมโยงกันเป็นระบบด้วยสัมพันธภาพ นั่นคือการปฏิสัมพันธ์หรือการติดต่อระหว่างบุคคลในครอบครัวนั่นเอง(กุลวรรณ วิทยาวงศจุ. 2526; อ้างอิงจาก Schiamberg. 1988: 313; citing Hall & Fagen. 1956) โดยครอบครัวที่มีความรัก ความผูกพันซึ่งกันและกัน ก่อให้เกิดความสุขภายในครอบครัวเป็นพื้นฐานทางอารมณ์ที่ดี ย่อมส่งผลให้นักเรียน มีพัฒนาการด้านต่างๆ ที่เหมาะสมตามวัย และสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นด้วย (กนิษฐา พรรณเชษฐ์. 2548: 21)นักเรียนที่มีสัมพันธภาพในครอบครัวที่ดี ย่อมส่งผลให้มีทักษะชีวิตที่ดี สามารถจัดการและเผชิญสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยที่พบว่าทักษะชีวิตส่งผลทางบวกต่อสัมพันธภาพภายในครอบครัว (ณัฏฐยา ผาตจันท์. 2545: 79; ภวิกา กลับประสิทธิ์. 2547: 62; ชมาพร ศรีอิทยาจิต. 2548 : 102)

การสร้างสัมพันธภาพเกิดขึ้นตลอดเวลา โดยลักษณะความสัมพันธ์ตามแนวคิดของเฮาส์ (วิลาวลีย์ รัตนา. 2552: 31; อ้างอิงจาก House. 1981) เป็นความผูกพันซึ่งกันและกันของสมาชิกในกลุ่มสังคม อันประกอบไปด้วย ความรัก ความห่วงใย ไว้วางใจ ช่วยเหลือด้านเงิน สิ่งของแรงงาน เวลา ให้ข้อมูลข่าวสาร ซึ่งเป็นลักษณะของการสนับสนุนทางสังคม โดยผู้ให้การสนับสนุนอาจเป็นบุคคลในครอบครัวและบุคคลที่ใกล้ชิด ได้แก่ เพื่อน เพื่อนบ้าน คนรู้จักคุ้นเคยกัน คนที่เกี่ยวข้องหรือใกล้ชิดกัน ดังนั้นเมื่อบุคคลอยู่ใน ภาวะวิกฤต การสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลนั้นเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง จะช่วยให้บุคคลสามารถปรับตัวและมีพฤติกรรมที่ดีขึ้นได้(พลรพี ทุมมาพันธ์. 2554: 81) สอดคล้องกับการวิจัยของชมาพร ศรีอิทยาจิต (2548: 102-103) และสรนันท์ สุพรรณรัตนรัฐ(2546: 74) ที่พบว่านิสัยที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวมากจะมีทักษะในการตัดสินใจ การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ

โรงเรียนเป็นสถาบันที่นักเรียนใช้เวลาส่วนใหญ่เพื่อศึกษาหาความรู้และเป็นแหล่งที่รวบรวมความรู้ นานาประการที่จำเป็นต่อการใช้ เนื่องจากโรงเรียนเป็นสถาบันที่ถูกจัดตั้งขึ้นมาเพื่อดำรงรักษาความรู้ ทักษะ ประเพณี และความเชื่อของสังคมเอาไว้(พลรพี ทุมมาพันธ์. 2554: 83; อ้างอิงจาก Burn. 2004) โดยพฤติกรรมของครูเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างบรรยากาศในห้องเรียน สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน

มีอิทธิพลต่อจิตใจของนักเรียน การปฏิบัติของครูต่อนักเรียน มีผลต่อเจตคติของนักเรียนที่มีต่อสังคม และการปฏิบัติของนักเรียนต่อบุคคลอื่น โดยมาแชล(เนตรชนก พุ่มพวง. 2546: 41; อ้างอิงจาก Marshall. 1974: 773-775) ได้ทำการศึกษาสภาพแวดล้อมที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ พบว่าสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการช่วยแก้ปัญหาต่างๆ และยังสอดคล้องกับธัญญา ผาดจันทิก (2545: 79-83) และภวิกา กลับประสิทธิ์(2547: 62-63)ที่พบว่า สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูส่งผลต่อทักษะชีวิตด้วย

นอกจากนี้คนที่สำคัญมีอิทธิพลอย่างมากกับเด็กวัยรุ่นก็คือเพื่อน ซึ่งการปฏิบัติตนกับเพื่อน นับว่าเป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะการปฏิบัติตนกับเพื่อนให้เพื่อนรักใคร่เห็นอกเห็นใจ โดยการทักทาย ยกย่อง ชมเชย รับฟังความคิดเห็น ช่วยเหลือ เห็นอกเห็นใจรวมถึงหลีกเลี่ยงการนินทา ไม่ขัดทอดความผิดก็จะทำให้เกิดสัมพันธภาพอันดีกับเพื่อน สามารถใช้ชีวิตร่วมกันได้อย่างมีความสุข แต่หากวัยรุ่นประพฤติปฏิบัติกับเพื่อนอย่างไม่ถูกต้องเหมาะสม ก็จะทำให้เกิดปัญหาขึ้นกับตนเอง เช่น มีความรู้สึกต่อตนเอง ไม่ได้เข้ากับกลุ่มเพื่อนไม่ได้ ไม่สามารถดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข จึงนับว่าสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนส่งผลต่อทักษะชีวิตเช่นกัน (ธัญญา ผาดจันทิก. 2545: 79-83; ภวิกา กลับประสิทธิ์. 2547: 62-63)

จากข้างต้นจะเห็นว่าทักษะชีวิตเป็นทักษะหนึ่งที่มีความสำคัญในการพัฒนานักเรียนให้สามารถแก้ปัญหาต่างๆ ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งเป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อระหว่างการเป็นเด็กก้าวไปสู่ผู้ใหญ่ที่ต้องมีการวางแผนอนาคตและเตรียมตัวไปสู่รั้วมหาวิทยาลัย ว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักเรียน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเสริมสร้างและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ปรับปรุงในด้านการบริหารวิชาการ ซึ่งส่งผลให้เด็กสามารถใช้ชีวิตอยู่ในสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างเข้มแข็ง มีพื้นฐานทักษะชีวิตที่ถูกต้องเหมาะสมซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดการพัฒนาสังคมโดยรวมได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อัตมโนทัศน์ ลักษณะมุ่งอนาคต การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย สัมพันธภาพในครอบครัว การสนับสนุนทางสังคม สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน กับทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

2. เพื่อศึกษาคำแนะนำนักจิตวิทยาของปัจจัยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอัตมโนทัศน์ ลักษณะมุ่งอนาคต การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย สัมพันธภาพในครอบครัว การสนับสนุนทางสังคม สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 5 เพื่อใช้เป็นข้อมูล ในการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ให้มีความรู้ ในการใช้ทักษะชีวิต เพื่อให้ นักเรียนสามารถอยู่ในสังคมด้วยความ เป็นสุขและนำมาซึ่งความสำเร็จในชีวิต ดังนี้

1. สำนักงานเขตการศึกษาได้ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิต เพื่อไปใช้ในการ พัฒนาทักษะการดำเนินชีวิตให้กับนักเรียน
2. ผู้บริหาร ครู-อาจารย์ ผู้ปกครอง สามารถนำข้อมูลที่ได้มาสร้างกลยุทธ์ในการเพิ่มทักษะ ชีวิตให้กับนักเรียนได้อย่างเหมาะสม นำมาบูรณาการให้สอดคล้องกับการเรียนการสอน การแนะแนวใน การเรียน และดำรงชีวิตในสังคม
3. เป็นแนวทางสำหรับครูในการพัฒนานักเรียนเพื่อให้การดำเนินชีวิตประสบความสำเร็จตาม เป้าหมายที่กำหนดไว้

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปี การศึกษา 2555 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 มีจำนวนโรงเรียน 52 โรงเรียน จำนวนห้องเรียน 488 ห้องเรียน และมีนักเรียนจำนวน 20,429 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ของโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 มีจำนวนโรงเรียน 12 โรงเรียน จำนวนห้องเรียน 19 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 786 คน ที่ได้มาจากการสุ่มแบบสอง ขั้นตอน (Two – Stage Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	2. อัตมโนทัศน์	3. ลักษณะมุ่งอนาคต
4. การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย	5. สัมพันธภาพในครอบครัว	
6. การสนับสนุนทางสังคม	7. สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู	
8. สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน		

ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะชีวิต

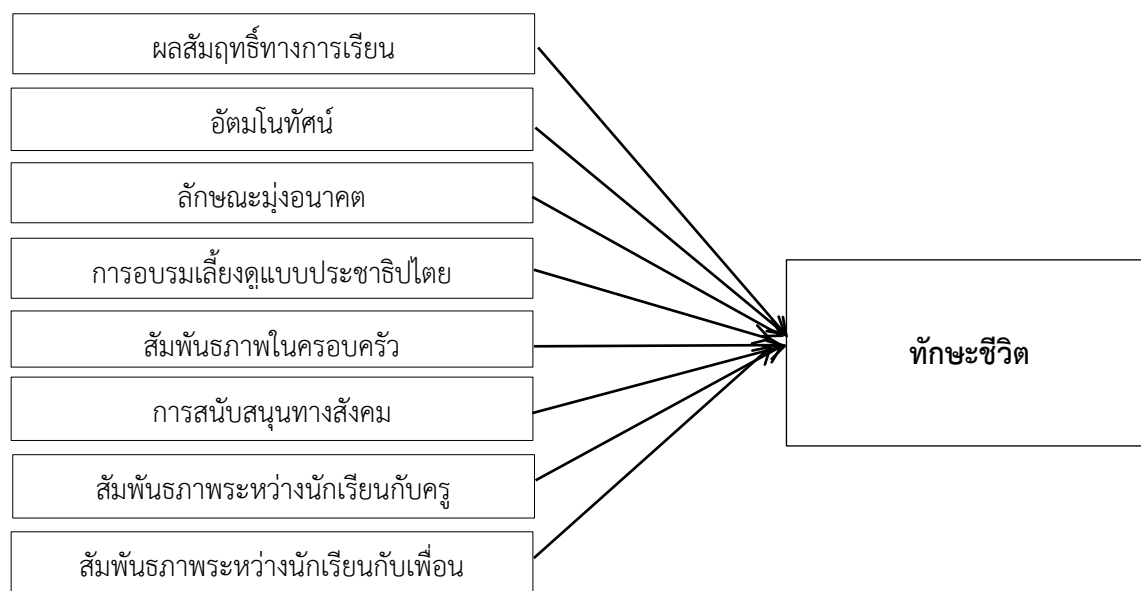
กรอบแนวคิดการวิจัย

ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการปรับตัว มีพฤติกรรมไปในทิศทางที่ถูกต้องและเหมาะสม เพื่อเผชิญกับสิ่งท้าทายต่างๆ ที่เกิดขึ้น ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นสิ่งที่จะทำให้ เกิด การดำรงไว้ซึ่งสภาวะจิตใจที่ดี สามารถปรับตัวและมีพฤติกรรมไปในทิศทางที่ถูกต้อง ในขณะที่เผชิญ กับแรงกดดันหรือสิ่งที่กระทบกับสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่เกิดขึ้นรอบๆ ตัว (WHO. 1997: 1) ซึ่งผู้วิจัยสนใจ การแบ่งองค์ประกอบของทักษะชีวิตตามเครื่องมือของสกล วรรณเจริญศรี (2550 :1, 192 - 196) ที่แบ่ง องค์ประกอบทักษะชีวิตไว้ 3 ด้าน คือ องค์ประกอบทักษะด้านสังคม องค์ประกอบทักษะด้านความคิด และองค์ประกอบด้านการเผชิญทางอารมณ์ โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก็เป็นสิ่งหนึ่งที่จะช่วยให้นักเรียน มีความสามารถ และทักษะต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งสัมพันธ์กับงานวิจัยที่พบว่าผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะชีวิต (ณัญญา ผาดจันตีก. 2545: 79; สรณันท์ สุพรรณรัตน์ รัฐ. 2546: 74; ภาวิกา กลับประสิทธิ์. 2547: 62) และยังพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ ทางลบกับทักษะชีวิต (ดวงกมล พรหมชัย. 2553: 113) อีกด้วย

การรับรู้ทักษะต่างๆ รวมทั้งรูปร่างลักษณะทางร่างกายของตนเอง หรือเข้าใจอัตมโนทัศน์ มีความสำคัญต่อพฤติกรรม ความสามารถในการปรับตัว บุคลิกภาพ และความสำเร็จของบุคคล (สุรางค์ ไคว์ตระกูล. 2544: 424) ซึ่งจากงานวิจัยพบว่าอัตมโนทัศน์ส่งผลทางบวกกับทักษะชีวิต (ทัชชกร นาคประเสริฐ. 2554: 56) สัมพันธ์กับการมีลักษณะมุ่งอนาคต จากการศึกษาพบว่านักเรียนที่มี ลักษณะมุ่งอนาคต-สูง จะมีทักษะชีวิตเกือบทุกด้านสูงกว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-กลาง(ปัทมา วรรณลักษณ์. 2550: 96) สถาบันที่ใกล้ชิดและมีส่วนช่วยในการหล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมต่างๆ ก็คือ ครอบครัว ที่จะส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียน ถ้าสัมพันธภาพในครอบครัวดีจะสามารถปรับตัวได้ดี แต่ ถ้าสัมพันธภาพในครอบครัว รวมทั้งสัมพันธภาพบุคคลไม่ดี ก็จะส่งผลต่อการปรับตัวที่ไม่ดีด้วยสอดคล้อง กับงานวิจัยที่พบว่าทักษะชีวิตส่งผลทางบวกต่อสัมพันธภาพภายในครอบครัว(ณัญญา ผาดจันตีก. 2545: 79; ภาวิกา กลับประสิทธิ์. 2547: 62; ชมาพร ศรีอิตยาจิต. 2548 : 102) บุคคลที่ได้รับการอบรมสั่งสอน ต่างกันจะมีระดับทักษะชีวิตต่างกันด้วย (นิสิตา อังกุล. 2552: 47) สอดคล้องกับงานวิจัยที่พบว่าการ อบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยส่งผลต่อทักษะชีวิต(ดวงกมล พรหมชัย. 2553: 114) หากคนรอบข้างให้ การสนับสนุนทั้งทางด้านข่าวสาร วัตถุสิ่งของ หรือ การสนับสนุนทางด้านจิตใจจะส่งผลต่อพฤติกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่ออยู่ในภาวะวิกฤติ(พลพี ทุมมาพันธ์. 2554: 81)สอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่า การสนับสนุนทางสังคมมีอิทธิพลต่อทักษะชีวิต(ชมาพร ศรีอิตยาจิต. 2548 : 102-103; สรณันท์ สุพรรณ รัตนรัฐ. 2546: 74)

อิทธิพลของความสัมพันธ์กับคนรอบข้างที่โรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นครูหรือเพื่อน ซึ่งครูมีบทบาท อย่างมากในการเป็นผู้หล่อหลอมและสั่งสอน ให้นักเรียนเป็นคนดี คนเก่งและมีสุขจากการวิจัยพบว่า สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูส่งผลต่อทักษะชีวิต(ณัญญา ผาดจันตีก. 2545: 79-83; ภาวิกา กลับ ประสิทธิ์. 2547: 62-63) และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนส่งผลต่อทักษะชีวิตเช่นกัน(ณัญญา ผาดจันตีก. 2545: 79-83; ภาวิกา กลับประสิทธิ์. 2547: 62-63) ผลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัย

ที่เกี่ยวข้องพบว่า ตัวแปรที่สำคัญที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, อัตมโนทัศน์, ลักษณะมุ่งอนาคต, การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย, สัมพันธภาพในครอบครัว, การสนับสนุนทางสังคม, สัมพันธภาพระหว่างนักเรียน กับครู และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ผู้วิจัยสามารถกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำมาเป็นแนวทางในการตั้งสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. ตัวแปรปัจจัยปัจจัยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อัตมโนทัศน์ ลักษณะมุ่งอนาคต การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย สัมพันธภาพในครอบครัว การสนับสนุนทางสังคม สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน มีความสัมพันธ์กับทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
2. ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัย อย่างน้อยหนึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีจำนวน 8 ฉบับ ได้แก่ ฉบับที่ 1 แบบสอบถามทักษะชีวิต จำนวน 30 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.927 ฉบับที่ 2 แบบสอบถามอัตมโนทัศน์ จำนวน 10 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .771 ฉบับที่ 3 แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต จำนวน 10 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น

เท่ากับ .877 ฉบับที่ 4 แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย จำนวน 10 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .901 ฉบับที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพภายในครอบครัว จำนวน 10 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .919 ฉบับที่ 6 แบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคม จำนวน 10 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .893 ฉบับที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู จำนวน 10 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .797 ฉบับที่ 8 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน จำนวน 10 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .887

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์จากสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. นำหนังสือขออนุญาตในการเก็บข้อมูลยื่นต่อผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งนัดหมาย วัน เวลาและสถานที่ ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. จัดเตรียมแบบสอบถามให้เพียงพอกับกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 4 กุมภาพันธ์ – 25 กุมภาพันธ์ 2556 ติดต่ออาจารย์ของแต่ละโรงเรียนดำเนินการเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยได้ติดต่อขอความอนุเคราะห์และอธิบายขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลฟัง เพื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลให้รัดกุมและได้ข้อมูลตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด ซึ่งกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนโรงเรียน 12 โรงเรียน จำนวนห้องเรียน 19 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 825 คน
4. หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยตรวจแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา คัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่ถูกต้องสมบูรณ์โดยเลือกแบบสอบถามที่ตอบครบทุกข้อและไม่เลือกในลักษณะของการเลือกระดับความคิดเห็น / ระดับการปฏิบัติเพียงข้อใดข้อหนึ่งทั้งฉบับ พร้อมทั้งตรวจสอบความสมบูรณ์และร่องรอยความตั้งใจ ในการตอบแบบสอบถามสามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์ได้จำนวน 786 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.27

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐานและการประมาณค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างของตัวแปรปัจจัย ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อัตมโนทัศน์ ลักษณะมุ่งอนาคต การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย สัมพันธภาพในครอบครัว การสนับสนุนทางสังคม สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะชีวิต
2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรปัจจัย ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างตัวแปรปัจจัยกับทักษะชีวิต
3. ผลการวิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Enter)

3.1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยกับทักษะชีวิต ค่ากำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ และการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ โดยใช้การทดสอบค่าเอฟ (F - test)

3.2 คำนำนัยสำคัญของตัวแปรปัจจัย และการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของค่าำนัยสำคัญของค่าโดยใช้ค่าที (t - test)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัย ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน(X_1) อัตมโนทัศน์(X_2) ลักษณะมุ่งอนาคต(X_3) การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย(X_4) สัมพันธภาพในครอบครัว(X_5) การสนับสนุนทางสังคม(X_6) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู(X_7) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน(X_8) กับทักษะชีวิต(Y) มีค่าเท่ากับ .706 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 96.377, p < .000$)และกำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยกับทักษะชีวิตมีค่าเท่ากับ 0.498 ซึ่งแสดงว่า ตัวแปรปัจจัยทั้ง 8 ตัวแปรร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของทักษะชีวิตได้ร้อยละ 49.80

2. คำนำนัยสำคัญของตัวแปรปัจจัยแต่ละด้านที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตและการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของค่าำนัยสำคัญของค่าำนัยสำคัญของค่าโดยใช้ค่าที (t -test) ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 คำนำนัยสำคัญของตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2

ตัวแปร	b	β	SE _b	t	P - value
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1)	1.453	0.068	.557	2.610**	.009
อัตมโนทัศน์ (X_2)	.623	0.207	.094	6.655**	.000
ลักษณะมุ่งอนาคต (X_3)	.780	0.316	.081	9.667**	.000
การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_4)	.130	0.056	.088	1.468	.143
สัมพันธภาพในครอบครัว (X_5)	-.054	-0.029	.070	-0.774	.439
การสนับสนุนทางสังคม (X_6)	.186	0.090	.074	2.512**	.012
สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_7)	.124	0.057	.070	1.778	.076
สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน(X_8)	.400	0.195	.072	5.584**	.000
R = .706 R ² = .498 R ² _{adj} = .493					

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 1 พบว่า ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) อัตมโนทัศน์ (X_2) ลักษณะมุ่งอนาคต (X_3) การสนับสนุนทางสังคม (X_6) และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_8) ส่งผลทางบวกต่อทักษะชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดู แบบประชาธิปไตย (X_4) สัมพันธภาพในครอบครัว (X_5) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_7) ส่งผลต่อทักษะชีวิต (Y) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) พบว่า ปัจจัยด้านลักษณะมุ่งอนาคต (X_3) ส่งผลทางบวกต่อทักษะชีวิต (Y) มากที่สุด โดยมีค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ 0.316 รองลงมาคือ ปัจจัยด้านอัตมโนทัศน์ (X_2) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_8) การสนับสนุนทางสังคม (X_6) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_4) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_7) สัมพันธภาพในครอบครัว (X_5) ซึ่งมีค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ 0.207, 0.195, 0.090, 0.068, 0.057, 0.056 และ -0.029 ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการวิจัยครั้งนี้ สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบตัวแปรเอกลนาม พบว่า กลุ่มตัวแปรปัจจัย ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อัตมโนทัศน์ ลักษณะมุ่งอนาคต การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย สัมพันธภาพในครอบครัว การสนับสนุนทางสังคม สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน กับ ทักษะชีวิต มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 อภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะชีวิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีนั้นแล้วจะทำให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกและจากการทำงานของสมองที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจากการศึกษาของ อรพิน ศิริสัมพันธ์ และภัทรพล มหาจันทร์ (2554: 7-8) ศึกษาการศึกษาพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีพฤติกรรมในการเรียนดีกว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจึงส่งผลส่งเสริมให้นักเรียนมีการพัฒนาทักษะต่างๆ ให้ดียิ่งขึ้น อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ซึ่งสัมพันธ์กับผลการวิจัยของณัญญา ผาดจันทิก (2545: 84) และภวิกา กลับประสิทธิ์ (2547: 62) ซึ่งตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะชีวิต แต่ไม่สอดคล้องกับดวงกมล พรหมชัย (2553: 112-114) ที่พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่งผลทางลบต่อทักษะชีวิตด้านการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการสื่อสาร

1.2 อัตมโนทัศน์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะชีวิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อัตมโนทัศน์ มีบทบาทสำคัญต่อบุคลิกภาพของนักเรียน การมองตนเองจะช่วยให้บุคคลนั้นๆ เกิดการสร้างภาพของตนเองขึ้นมา ถ้านักเรียนมีอัตมโนทัศน์ทางบวก จะทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จ ทั้งด้านการเรียน และเป็นที่ยอมรับของสังคม ในทางตรงกันข้ามนักเรียนที่มีอัตมโนทัศน์ในทางลบจะไม่

ประสบความสำเร็จในการเรียนและไม่เป็นที่ยอมรับแก่สังคม(กันต์ฤทัย คลังพหล. 2546: 13)ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทักษกร นาคประเสริฐ (2554: 57-58) ที่พบว่าอัตมโนทัศน์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะชีวิตของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดปทุมธานี อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.3 ลักษณะมุ่งอนาคต มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะชีวิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นคุณลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเป็นพลเมืองดีมีจริยธรรม มีเป้าหมายในชีวิต มีการวางแผนเพื่ออนาคต เพียรพยายามเพื่อประสบความสำเร็จในชีวิต(จุฑามาศ ชื่นจิตร. 2550: 11) และยังช่วยสามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ สัมพันธ์กับผลการทดลองของปีทมา วรณลักษณ์(2550: 95-97) ที่พบว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-สูง จะมีทักษะชีวิตเกือบทุกด้านสูงกว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-กลาง ยกเว้นด้านการแก้ไขปัญหาเท่านั้นที่มีทักษะชีวิตไม่แตกต่างกัน

1.4 การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะชีวิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่สามารถส่งผลต่อความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลรอบด้านได้ ส่งเสริมให้เกิดความสามารถในการคิดเพิ่มขึ้น (ปรียาภรณ์ จันทรโชติ. 2550: 51-52) สัมพันธ์กับผลการวิจัยของดวงกมล พรหมชัย(2553: 112-114) ที่พบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยส่งผลต่อทักษะชีวิต ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร และด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด ส่วนในกลุ่มนักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร

1.5 สัมพันธภาพในครอบครัว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะชีวิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ครอบครัวเป็นสถาบันที่สำคัญและใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด โดยเด็กที่มีสัมพันธภาพในครอบครัวดี จะมีการปรับตัวที่ดี แต่ถ้าเด็กที่มีสัมพันธภาพในครอบครัวไม่ดี ก็จะสามารถปรับตัวได้ไม่ดีไปด้วย (ณัฏฐยา ผาดจันทิก. 2545: 84) ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับชมาพร ศรีอิทยา (2548: 102-103) ที่พบว่าสัมพันธภาพในครอบครัวมีอิทธิพลทางตรงต่อทักษะชีวิต และยังเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อทักษะชีวิต ผ่านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แต่ไม่สอดคล้องกับการวิจัยของวริญญา อรรถยุกติ(2543: 113-116) ที่พบว่าวัยรุ่นชายที่ติดยาเสพติดและไม่ติดยาเสพติดมีระดับสัมพันธภาพในครอบครัวต่างกันมีทักษะชีวิตโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

1.6 การสนับสนุนทางสังคม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะชีวิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งการสนับสนุนทางสังคม มีผลต่อพฤติกรรมของบุคคลโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อบุคคลอยู่ในภาวะวิกฤติ การสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลที่สำคัญ ช่วยให้บุคคลสามารถปรับตัวและมีพฤติกรรมที่ดีขึ้นได้ (พลพี ทุมมาพันธ์. 2554: 81) โดยสอดคล้องกับผลการวิจัยของสรนันท์ สุพรรณรัตน์รัฐ (2546: 74-75) พบว่านิสิตที่ได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมของครอบครัวมากจะมีทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจ การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างสัมพันธภาพ ความตระหนักในตนเอง ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น และ

การจัดการกับความเครียดสูงกว่านิสิตที่ได้รับแรงสนับสนุนของครอบครัวน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนทักษะชีวิตด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ชมพว ศิริธยาจิต (2548: 102-103) พบว่าการสนับสนุนทางสังคม มีอิทธิพลทางตรงต่อทักษะชีวิต และยังมีอิทธิพลทางอ้อมต่อทักษะชีวิต โดยผ่านการปรับตัว

1.7 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะชีวิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนมีผลต่อการสร้างบรรยากาศในห้องเรียน สร้างทัศนคติที่ดีทำให้นักเรียนมีความสุข กระตือรือร้น มีความชอบต่อวิชาที่ศึกษานั้นๆ (นิสิตา อังกฤษ.2552: 43; อ้างอิงจากประดินันท์ อุปรมย์. 2523: 123-137)แต่หากความสัมพันธ์เป็นไปในทางที่ไม่ดี ก็จะก่อให้เกิดบรรยากาศทางการเรียนที่ไม่ดี ส่งผลต่อการปรับตัวของนักเรียนไปในทางที่ไม่ดีด้วย ซึ่งจากผลการวิจัยสอดคล้องกับการวิจัยของณัญญา ผาดจันท์(2545: 79-83) และภวิกา กลับประสิทธิ์ (2547: 62-63) ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิต พบว่าสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู ส่งผลทางบวกต่อทักษะชีวิต

1.8 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะชีวิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคลนั้น เป็นความสามารถของบุคคลในการมีปฏิสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น สามารถติดต่อกับผู้อื่นได้อย่างคล่องแคล่ว มีความเป็นมิตร มีใจช่วยเหลือผู้อื่น มีการยอมรับซึ่งกันและกัน เป็นผลการสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (ปัทมา วรณลักษณ์. 2550: 25) และผลการวิจัยสอดคล้องกับการวิจัยของ ณัญญา ผาดจันท์(2545: 79-83) และภวิกา กลับประสิทธิ์(2547: 62-63) พบว่าสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะชีวิต

2. คำนวณน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) อัตมโนทัศน์ (X_2) ลักษณะมุ่งอนาคต (X_3) การสนับสนุนทางสังคม(X_6) และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน(X_8) ส่งผลทางบวกต่อทักษะชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัจจัยด้าน การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย(X_4) สัมพันธภาพในครอบครัว(X_5) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู(X_7) ส่งผลต่อทักษะชีวิต(Y) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.1 คำนวณน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อัตมโนทัศน์ ลักษณะมุ่งอนาคต การสนับสนุนทางสังคมและสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนส่งผลทางบวกต่อทักษะชีวิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องมาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึง ระดับความสำเร็จที่ได้จากการทำงานต้องอาศัยความพยายาม อาศัยความสามารถทางร่างกายหรือสมอง (อัจฉรา สุขารมย์และอรพินท์ ชูชม. 2530: 10) ซึ่งหากนักเรียนเป็นผู้ที่มีความสามารถที่ดี ทักษะต่างๆ ย่อมมีการพัฒนาไปในทางที่ดี ส่งเสริมให้มีการมองลักษณะของตนในแง่ดีหรือแง่บวก ดังนั้นความรู้สึกถึงตนนี้ช่วยให้นักเรียนมีความมั่นใจกล้าแสดงความคิด กล้าแสดงออกสามารถเผชิญหน้ากับสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างมั่นใจ การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนทางด้านข่าวสาร การให้คำแนะนำปรึกษา เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดง

ความคิดเห็น(เรวดี นามทองดี.2555: 140-141)กับความสัมพันธ์กับเพื่อนมีการปฏิสัมพันธ์ที่ดี การแนะนำชื่นชมช่วยให้นักเรียนมีทักษะการคิด

2.2 คำนึงถึงความสำคัญของตัวแปรปัจจัยด้าน การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยสัมพันธ์ภาพในครอบครัว สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูส่งผลต่อทักษะชีวิตอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติอาจเป็นไปได้ว่าบุคลิกภาพของเด็กหรือผู้ใหญ่ที่ขึ้นอยู่กับเลี้ยงดูและบรรยากาศที่ครอบครัวเขาเจริญขึ้นมา โดยเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะช่วยให้นักเรียนดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข มีส่วนช่วยในการสร้างความรู้สึกรับผิดชอบ มั่นใจในการตัดสินใจทำสิ่งต่างๆ แต่ในบางครั้งการที่การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยไม่ส่งผลต่อทักษะชีวิตเช่นเดียวกับ สัมพันธภาพในครอบครัวนั้น ส่งผลกระทบต่อนักเรียนในการปรับตัว การสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น ประดินันท์ อุประมัย (2527 :33) กล่าวถึงปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน คือ ปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นได้ทั้งระหว่างครูกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนกับนักเรียน ถ้าปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดี บรรยากาศในชั้นเรียนก็จะมีที่น่าสนใจ สนุกสนาน เป็นบรรยากาศชั้นเรียนที่ดี

ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ด้านการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัย พบว่า เมื่อพิจารณาตัวแปรปัจจัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อัตมโนทัศน์ ลักษณะมุ่งอนาคต การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย สัมพันธภาพในครอบครัว การสนับสนุนทางสังคม สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนสามารถใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนมีทักษะชีวิตดีขึ้นดังนี้

1.1 ในส่วนของครู ควรมีการจัดการสอนการสอนที่เน้นบรรยากาศการเรียนการสอนแบบเปิดโอกาสให้กับนักเรียนแสดงความคิดเห็น เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง รู้จักตัวเอง ในด้านร่างกาย ความคิด ความสามารถ รู้จักวางแผนการทำงานสิ่งต่างๆ ล่วงหน้าโดยมุ่งเน้นกับการที่พัฒนาดตนเองในอนาคต โดยให้การปฏิบัติตนที่มีต่อกันทั้งในและนอกห้องเรียน ความสัมพันธ์อันดีทำให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบกันเอง มีความอบอุ่น

1.2 ผู้ปกครอง ควรสนับสนุนให้นักเรียนมีการวางแผนอนาคต โดยมีการศึกษาข้อมูลต่างๆ และเตรียมรับมือกับปัญหาต่างๆ ได้ ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาค้นคว้า การดำรงชีวิตประจำวัน จะช่วยให้เมื่อเกิดปัญหาขึ้นนักเรียนสามารถแก้ปัญหาได้ทันที

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาทักษะชีวิตกับกลุ่มตัวอย่างในระดับอื่นโดยเฉพาะนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาทั้งตอนต้นและตอนปลาย เนื่องจากปัจจุบันได้มีการเน้นการพัฒนาทักษะชีวิต ดังเห็นได้จากการที่สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดทำหนังสือแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิต บูรณาการการเรียนการสอน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งหากมีการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนตามที่หลักสูตรกำหนด ก็จะสามารถวัดทักษะชีวิตได้ชัดเจนขึ้น

2.2 เนื่องจากงานวิจัยในครั้งนี้ตัวแปรปัจจัยสามารถอธิบายความแปรปรวนของทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ได้เพียงร้อยละ 49.80 ควรมีการศึกษาตัวแปรปัจจัยด้านอื่นๆที่มีความสัมพันธ์กับทักษะชีวิต เช่น เพศ การติดยาเสพติด การเลี้ยงดูของผู้ปกครองแบบเข้มงวดกวดขัน แบบปล่อยปละละเลย แบบประชาธิปไตย และระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- กันต์ฤทัย คลังพหล. (2546). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับอัตมโนทัศน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จตุรพร ลีมนั้นจริง. (2549). จิตวิทยาวัยรุ่น. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จุฑามาศ ชื่นจิตร. (2550). ปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาบริหารการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สารนิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- ณัฏฐา ผาดจันทิก. (2545). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดวงกมล พรหมชัย. (2553). ปัจจัยบางประการด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลและด้านสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหิดล. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นิลิตา อังกุล. (2552). การศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 สังกัดกรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร

ปัทมา วรรณลักษณ์. (2550). พัฒนาการทักษะชีวิตของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพประเภท

- วิชาคหกรรมที่มีลักษณะมุ่งอนาคตต่างลักษณะกัน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เขตภาคกลาง.ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.
(การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
- พลรพี ทุมมาพันธ์. (2554). ผลการใช้โปรแกรมการกำกับตนเองร่วมกับ การสนับสนุนทางสังคมของครูที่
มีต่อพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า
ความสามารถ ที่แท้จริง. ปริญญาานิพนธ์ วท.ด. (การวิจัยพฤติกรรมประยุกต์). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- ภวิกา กลับประสิทธิ์. (2547). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตของนักเรียนระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพวิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.
(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์และคณะ. (2538). การอบรมสร้างทีมวิทยากรการสอนเจตคติและทักษะเพื่อ
ป้องกันโรคเอดส์ในกลุ่มวัยรุ่น. นนทบุรี: กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข
- เรวดี นามทองดี. (2555). การคิดอย่างมีเหตุผลของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม. Veridian E-Journal. 5,
2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2555).
- วริญญา อรรถยุกติ. (2543). การเปรียบเทียบทักษะชีวิตของวัยรุ่นชายที่ติดยาเสพติดและไม่ติด
ยาเสพติดในกรุงเทพมหานคร. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- ษมาพร ศรีอิทยาจิต. (2548). การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างปัจจัยบางประการ ที่ส่งผล
ต่อทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
จังหวัดนครนายก. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สกล วรเจริญศรี. (2550). การศึกษาทักษะชีวิตและการสร้างโมเดลกลุ่มฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต
ของนักเรียนวัยรุ่น. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ด. (จิตวิทยาการให้คำปรึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมาพร ภัทรพงศ์กิจ. (2551). ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้เรียนและการอบรมเลี้ยงดูที่ส่งผลต่อการให้
เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในกลุ่ม
กรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สรนันท์ สุพรรณรัตนรัฐ. (2546). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับทักษะชีวิตของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัย

- ศรีนครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. จำนวนนักเรียนเขตพื้นที่ ปีการศึกษา 2555 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 2. สืบค้นเมื่อ 19 มิถุนายน 2555. จาก <http://www.e-newsbkk2.org/bkk2/forum/data/5/0021.html>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *แนวทางการนำจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ
- (2554). *แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตบูรณาการการเรียนการสอน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
- อรพิน ศิริสัมพันธ์ และภัทรพล มหาพันธ์ (2554). *การศึกษาพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*. Veridian E-Journal. 4, 1 (กันยายน-ธันวาคม 2554).
- อัจฉรา สุขารมย์ และอรพินทร์ ชูชม. (2530). *การศึกษาเปรียบเทียบนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าระดับความสามารถกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปกติ*. รายงานการวิจัย กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร.
- อาจารย์ ช่างประดับ (2550). *องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอินทร์บุรี อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี*. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ.

ภาษาต่างประเทศ

- World Health Organization. (1994). *Life Skills Education for Children an Adolescents in school*. Geneva: World Health Organization. Online.
- World Health Organization. (1997). *Life Skills Education in School*. Geneva: World Health Organization. Online.